

Februari 2014 nieuwsbrief

www.bureau-kennis.net

Wijzigingen planschade en nadeelcompensatie: volgt u het nog?

De onderwerpen nadeelcompensatie in het algemeen en planschade in het bijzonder staan voortdurend in de belangstelling. Als de Raad van State in 2012 en 2013 gemiddeld 2,6 uitspraken per week doet over planschade en 1 per week over nadeelcompensatie, kan geconcludeerd worden dat schadevergoeding bij rechtmatige overheidsdaad nog steeds de gemoederen bezig houdt.

Er zijn niet veel ambtenaren die de vele uitspraken van de rechtbank en Raad van State nauwgezet kunnen bijhouden. Dat hoeft ook niet! Wij praten u tijdens deze cursus bij over de belangrijkste uitspraken van de afgelopen jaren tot en met de dag van de cursus en signaleren daaruit interessante ontwikkelingen.

Vooraf bij planschade blijkt dat door een toegenomen claimcultuur er een wisselwerking plaatsvindt tussen de wetgever en de rechtspraak. Toen de Hoge Raad in 2003 uitsprak dat het afwentelen van planschade op de profiterende ontwikkelaar niet was toegestaan, nam de wetgever in 2005 de “spoedwet planschade” aan. Deze aanpassing van de WRO gaf gemeenten de mogelijkheid om planschade af te wentelen. Vergeet niet de introductie van de verjaringstermijn en het drempelbedrag. In de nieuwe Wro van 2008 werd het normaal maatschappelijk risico opgenomen en het

IN DEZE EDITIE

- ❖ Wijzigingen planschade en nadeelcompensatie: volgt u het nog?
- ❖ Juridische kwaliteitszorg
- ❖ Klachtbehandeling volgens de Awb
- ❖ Professioneel adviseren in een politiek-bestuurlijk krachtenveld
- ❖ Zijn verordeningen altijd helder geformuleerd en kunnen deze de wettelijke toets doorstaan?

standaardforfait van 2%. Sindsdien spreken we ook van een “tegemeetkoming in de planschade”. Ondanks deze beperkingen in de mogelijkheid om planschade te claimen en te krijgen, blijft het aantal claims en procedures daarover onverminderd hoog. Tijdens de cursus gaan we uitgebreid in op wat de Raad van State zegt over toepassing van een hogere drempel dan het standaardforfait van 2%. Mag een tegemoetkoming in zijn geheel worden afgewezen wegens het normaal maatschappelijk risico? Ook aan de orde komen onderwerpen als voorzienbaarheid, WOZ-taxatie, binnenplanse flexibiliteitsbepalingen

(uitwerkingsplicht!) en de planologische vergelijking. Ook nadeelcompensatie mag zich “verheugen” in toegenomen aandacht van burgers en bedrijven en daardoor ook van de rechter en de wetgever. Er wordt dan vooral geprocedeerd over het invullen van het normaal maatschappelijk risico. We behandelen actuele ontwikkelingen over de vraag wanneer er sprake is van schade die uitstijgt boven dat normaal maatschappelijk risico. Mogen gemeente nog de in de rechtspraak ontwikkelde 15% omzetrempel op jaarbasis hanteren? Wat is de betekenis van de speciale last? Hoe zit het met risicoaanvaarding bij grootschalige projecten (bijv. de herinrichting van de binnenstad) en verkeersbesluiten? Hoe wordt de omvang van de schadevergoeding berekend; welke kosten worden daarin meegenomen en welke niet?

Uiteraard kijken we ook nog even vooruit. Per 1 juli 2013 is al een gedeelte van de Wet nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten in werking getreden. Dat betreft dan het gedeelte dat gaat over schadevergoeding bij onrechtmatige overheidsbesluiten. Maar wat gaat er veranderen voor planschade en nadeelcompensatie als het tweede deel van de wet in werking treedt? Waar moet u dan rekening mee houden? Waar ligt de grens tussen rechtmatige en onrechtmatige

overheidsdaad? Is een procedureverordening noodzakelijk en kan een gemeente volstaan met beleidsregels?

Tijdens de twee geplande cursusdagen op 4 en 25 maart komen de onderdelen van planschade en nadeelcompensatie afwisselend aan de orde. Er is ruimte voor inbreng van eigen casussen, discussie met deskundige cursusleiders en medecursisten.

Praktijkdag Actualiteiten planschade en nadeelcompensatie, 4 maart Zwolle

Praktijkdag Actualiteiten planschade en nadeelcompensatie, 25 maart Eindhoven

Juridische kwaliteitszorg

Wat zijn de beste methodes om juridische risico's te herkennen, beheersbaar te maken en te voorkomen? Leer in één dag alle basisbeginselen van een goede juridische kwaliteitszorg, zodat je hier meteen mee aan de slag kunt in je organisatie!

Vanuit het uitgangspunt van de theoretische kaders, wordt tijdens deze cursus ingegaan op de belangrijkste aandachtspunten voor een praktische uitvoering van juridische kwaliteitszorg binnen je organisatie.

Juridische kwaliteitszorg is bij veel gemeenten, provincies of waterschappen een belangrijk aandachtspunt. Het onderwerp kan het specifieke taakgebied zijn van de centraal jurist of ook meer decentraal in de organisatie zijn belegd. Door een

goede sturing op juridische kwaliteitszorg kunnen risico's beheersbaar worden gemaakt of voorkomen worden. Echter, het kan om diverse redenen lastig zijn om juridische kwaliteitszorg binnen je organisatie te implementeren.

Denk hierbij aan het opzetten van een methodiek voor juridische kwaliteitszorg die daadwerkelijk draagvlak heeft en efficiënt is en het profileren van – en enthousiasmeren voor – het onderwerp “juridische kwaliteitszorg” in je organisatie. Onder juridische kwaliteitszorg valt daarnaast ook het concreet herkennen en beheersbaar maken van juridische risico's op diverse inhoudelijke vakgebieden, zoals contractbeheer en het beheer van de mandaatregeling. Ook het borgen van kennis door middel van onder andere het juridisch vakberaad valt onder een goede juridische kwaliteitszorg. De bovenstaande onderwerpen komen in het eerste deel van de cursus aan bod.

In het tweede deel van de geplande cursus op 5 juni in Zwolle zal de theorie naast de (herkenbare) praktijk worden gelegd en gaan we aan de hand van veel voorkomende situaties na hoe het is gesteld met de mate van juridische kwaliteit in de (jouw) gemeente, provincie of waterschap. Dit gaan we doen vanuit voorbeelden uit subsidieverstrekking, digitale bedrijfsprocessen, vergunningverlening en bestemmingsplanprocedures.

Cursus Juridische kwaliteitszorg, 5 juni
Zwolle

Klachtbehandeling volgens de Awb

Wat is zowel juridisch als praktisch de beste methode om klachten af te handelen?

In Titel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht staan de regels voor de behandeling van klachten van burgers en bedrijven door een gemeente, provincie of waterschap. In deze fase, nog voordat de ombudsman in beeld komt, heeft een organisatie de kans om een klacht zelfstandig en naar tevredenheid af te handelen.

Echter, het is vaak niet eenvoudig om een klacht naar tevredenheid van de klager af te handelen en ook nog eens volgens de juiste juridische procedure. Dit kan met diverse aspecten te maken hebben, zoals het onderwerp van de klacht, de persoon van de klager en de reactiewijze en – snelheid van de beklaagde. Tijdens de cursus ‘Klachtbehandeling volgens de Awb’ leer je over de mogelijkheden die de Awb biedt om klachten te behandelen en hoe je hier op praktische wijze uitvoering aan geeft binnen je organisatie. Na een toelichting op de wettelijke regels worden de

kaders uiteengezet die de Nationale ombudsman heeft gesteld om klachten “behoorlijk” af te handelen. Ook komen de mogelijkheden aan bod om hoofdstuk 9 Awb verder uit te werken in een interne klachtenregeling en een efficiënt werkproces. De cursus heeft in eerste instantie een juridische insteek, maar tijdens de cursus worden ook de praktische invalshoeken voor klachtbehandeling uitgebreid belicht, onder meer door diverse opdrachten en de uitwisseling van praktijkervaringen. Daarnaast worden onder andere de onderwerpen “informele klachtbehandeling” en het schriftelijk en mondeling omgaan met diverse soorten klagers, waaronder zogenaamde “veelklagers”, behandeld.

Cursus Klachtbehandeling volgens de Awb,
6 maart Zwolle

Cursus Klachtbehandeling volgens de Awb,
20 maart Eindhoven

Professioneel adviseren in een politiek- bestuurlijk krachtenveld

Bestuurders en ambtenaren zijn in hoge mate van elkaar afhankelijk voor een succesvolle uitoefening van hun taken en daarmee voor het behalen van resultaat. Steeds vaker wordt ook van de bestuurder inhoudelijk kennis gevraagd en van de ambtenaar wordt verwacht dat hij zich kan verplaatsen in de positie en rol van de bestuurder.

Weet u daarnaast altijd om te gaan met een ogenschijnlijk onuitvoerbaar opdracht? Voert u deze uit of probeert u de bestuurder met uw kennis en opvattingen te beïnvloeden? Aan het einde van een langdurig adviestraject, na maanden werken

aan een dossier wordt u soms geconfronteerd met irrationaliteit van het politiek-bestuurlijk krachtenveld. Ervaart u besluiten van bestuurders soms ook als willekeurig en ziet u dat in de praktijk belangen en opvattingen uiteen lopen? Heeft u voldoende inzicht in uw eigen houding ten opzichte van het politiek bestuur. Hoe uw rol als volwaardig inhoudelijk adviseur te spelen? Wat is uw rol in de cyclus van politieke besluitvorming? Bent u ook verantwoordelijk voor het creëren van draagvlak voor het beleid en begrijpt u wat er precies achter de schermen gebeurt?

U bent niet de enige die hiermee worstelt en er is iets aan te doen!

Tijdens de cursus ‘Professioneel adviseren in een bestuurlijk-ambtelijk krachtenveld’ bieden we u inzicht en instrumenten om uw werk in een politiek gedomineerde omgeving effectief uit te voeren. We geven u inzicht in de soms quasi irrationaliteit van de politieke besluitvorming waardoor u zich beter kunt verplaatsen in de positie van de bestuurder, met behoud van uw eigen integriteit. Actief inzetten van verschillende beïnvloedingsinstrumenten maakt dat u daadwerkelijk professioneel kunt adviseren:

1. *Krachtenveldanalyse*: voor een project of beleidsontwikkeling wordt een krachtenveldanalyse gemaakt. In deze analyse brengt u alle actoren (groepen en personen) in beeld, inclusief hun belangen, hun invloed, hun mening over het project en hoe belangrijk zij zijn voor het welslagen van het project. Bij een krachtenveldanalyse gaat het om de relatie die het project heeft met de actoren in de omgeving van het project. Deze analyse helpt om inzicht te krijgen in de verwachte opstelling, belangen en standpunten van de relevante partijen.

2. *Analyse van de rolopvatting*: uw rolopvatting als professional en de rolverwachtingen vanuit de organisatie waarbinnen u werkt worden in kaart gebracht. Wat zijn de onderstromen in het systeem: de formele opdracht en de informele praktijk? Wat zijn de eigenlijk spelregels in uw organisatie? Op grond van deze inzichten kunt u een beter passende rol en positie innemen.
3. *Bestuursstijlen*: de verschillende bestuursstijlen (de leider, de manager, de verbinder, de ambassadeur en de beheerder) worden besproken en aan de hand van vragenlijsten kan de stijl van de leider bepaald worden. Hoe in de praktijk effectief om te gaan met verschillende types bestuurders blijkt echter niet altijd eenvoudig.

Cursus Professioneel adviseren in een bestuurlijk-ambtelijk krachtenveld, 18 maart & 3 april Zwolle

Cursus Professioneel adviseren in een bestuurlijk-ambtelijk krachtenveld, 25 april & 15 mei Eindhoven

Zijn verordeningen en beleidsregels altijd helder geformuleerd en kunnen deze de wettelijke toets doorstaan?

Bij het maken of wijzigen van een regeling van een decentrale overheid kun je tegen veel vragen aanlopen. Nadat de noodzaak van een nieuwe regeling of wijziging vast is komen te staan, zijn er veel zaken waarop je moet letten bij de formulering van de nieuwe of gewijzigde artikelen, de (tekstuele) opbouw van de regeling en de publicatie.

Bijvoorbeeld: wat is de juiste vormgeving van de betreffende regeling? Gaat het om een verordening, een beleidsregel of een nadere regel en wat houden die begrippen precies in? Uit welke bestanddelen moet een regeling in ieder geval bestaan? Hoe maak ik verschillende soorten regelingen op juiste en klantvriendelijke wijze bekend, zowel bij publicatie in de krant als op internet?

Je kunt het maken van een nieuwe – of een gewijzigde regeling op diverse manieren insteken. Wellicht wil je de regeling helemaal zelf schrijven, pak je een voorbeeld van een soortgelijke regeling of kijk je bij de modelverordeningen van

de VNG of de Unie van Waterschappen. Hoe je het ook aanpakt, de op die manier verkregen basis zal je vervolgens nog aan moeten passen aan de juridische omstandigheden, die voor jouw regeling en organisatie relevant zijn. De VNG heeft hier ook diverse richtlijnen voor gegeven, die in de cursus in hoofdlijnen worden behandeld.

Tijdens de cursus *Het maken, toetsen en publiceren van verordeningen en beleidsregels* krijg je dus praktische handvatten over hoe je een regeling het beste kunt samenstellen en het besluitvormingsproces daarbij kunt insteken. Je leert een onderscheid maken tussen de verschillende soorten regelgeving en je raakt bekend met de eisen waaraan juridisch juiste regels in ieder geval moeten voldoen. Na de cursus weet je o.a. hoe je het moment van inwerkingtreding van een regeling kunt formuleren, wat het verschil is tussen "intrekken" en "vervallen", hoe je terugwerkende kracht formuleert en welke vormen van overgangsrecht er zijn.

Cursus Het maken, toetsen en publiceren van verordeningen en beleidsregels, 27 februari Den Haag

Cursus Het maken, toetsen en publiceren van verordeningen en beleidsregels, 27 maart Groningen

AGENDA

Cursus Hoe maatregelen op te nemen in het bestemmingsplan?, 10 februari Den Haag

Cursus Projecten beheersen in de politieke arena, 13 februari Zwolle

Studiedag Dereguleren en passende regels, 18 februari Zwolle

Praktijkdag Handhaving (volgens de Awb) voor toezichthouders, 25 februari Rotterdam

Kennis opfrisdag voor de Buitengewoon OpsporingsAmbtenaar, 25 februari Rotterdam

Cursus Hoe maatregelen op te nemen in het bestemmingsplan?, 10 maart Eindhoven

Kennis opfrisdag voor de Buitengewoon OpsporingsAmbtenaar, 11 maart Eindhoven

Cursus Efficiënte bestemmingsplannen met veel flexibiliteit maak je zo!, 13 maart Amersfoort

Praktijkdag Handhaving (volgens de Awb) voor toezichthouders, 20 maart Groningen

Studiedag Dereguleren en passende regels, 25 maart Eindhoven

Cursus Maken van contracten, 15 mei Utrecht

Actualiteitendag Awb, 19 juni Utrecht

Cursus De klantvriendelijke gemeente en juridische risico's, 26 juni Amersfoort